

Veldwaarnemingen CXI

Verzameld door Henk J. Lichtenbeld

Ijsduiker. 6-1-79 ex. Oostvoornse Meer, Oostvoorne (M.L.C. Grootendorst, A. Velthuisen); 14-1-79 idem aldaar (VWG KNNV afd. Voorne, med. A. Velthuisen); 20-1 t/m 25-2-79 idem aldaar (D. Hallink, G. Goedhart, A. Velthuisen); 23-2-79 dood ex. Plaskreek WZVL (E. de Meyer, med. E. Marteiijn); 27-5-79 ex. in winterkleed in Leidse Waterleidingduinen bij Katwijk (J.W.A. Huibregtse).

Dodaars. 4-11-78 1 ex. Tienhovens kanaal, Tienhoven (H. Stein); 27-1-79 1 ex. Oude Maas, thv Botlekbrug, Hoogvliet (A. Bos); jan-febr.'79 paar honderd ex. Kanaal door Walcheren, Middelburg en binnenhavens en grachten van Middelburg (fam. J.C. Wedts de Swart); 2-4-79 10 ex monding gemaal 'Boreel', Middelburg (idem); 4-4-79 4 ex. duinplas Meyendell (J. Iest-Been); 12-4-79 12 ex. monding gemaal 'Boreel', Middelburg (J.C. Wedts de Swart); 1979: 2 broedgevalen Rustoord t.N.v. Zoetermeer, 3 broedgevalen 'De Dobbe', Zoetermeer (P.A. van Wely): 1 paartje broedend, 2 broedsels, 3 juv. + 2 juv. Oost-Maerland (W. Ganzevles, J. v.d. Coelen, H. Erkenbosch, R. Potting, L. Verheggen).

Noordse Pijlstormvogel. 19-9-78 1 ex. pl. 15 strand, Terschelling (H. Koopmans); 24-9-78 1 ex. Maasvlakte (P. de Heer, B. van As); 17-10-78 1 ex. r.W.pl.17, Terschelling (K.v.d. Eyk, F. Dorel); 22-10-78 5 ex. Hondsbosse Zeewering (P. de Heer, R. Pop); 26-10-78 1 dood ex. 2 km. W. van Breskens (A. Verschelling, med. E. Marteiijn).

Grauwe Pijlstormvogel. 15-9-79 ad. ex. langs Oostvaardersdijk thv De Blocq van Kuffeler, Z. Flev. (R. de Haas, A. Nusse, J. de Haas, M. de Bruin).

Aalscholver. 6-1-79 4 ex. tussen pleren van IJmuiden (M.Kempe); 20-1, 27-1 en 11-2-79 resp. 7, 5 en 1 ex. langs Rijn bij Doorweth (G. Richter); 3-2-79 2 ad., 1 juv. ex. grindgat, Maasveld, Itteren (idem); 10-3-79 31 ex. r.N. over de Maas bij Elsloo (R. Schols, R. Foppen); 7-4-79 5 ex. DOW-haven, Terneuzen (E. Marteiijn); 12-4-79 3 ex. r. NO. Abdissenbosch, gem. Ubach over Worms (F. Schepers).

Ralreiger. 5-6-79 ad. ex. omgeving obs.hut Knardijk, voor zonsopgang (F. Scholtens); 19-7-79 1 ex. in Deest, gem. Druten langs de Waal in omgeving van de Blauwe Reigerkolonie (fam. M. Ooyman).

Koereiger. 2-6-79 ex. langs spoorbaan Dronrijp-Franeker, vanuit de trein (B.R. Schouten, D. Siesling); 8-7-79 1 ex. langs de Oude Waal (W. Wiesinga, J. Hoogveld, B. v.d. Bogaert); van 15 juli af ex. waargenomen in Markerpolder. Verm. hetzelfde ex., o.a. op 3-8-vl. in r. Wormer-Jisperveld (W. Rol); 7 en 10-8-79 ex. op slaapplaatsje van Kok- en Stormmeeuwen Wormer- en Jisperveld (P.J. Rozemeijer); 28-10-79 1 ex. te Bergum Fr. (J. v. Leersum).

Kwak. 4-6 en 17-6-79 ex. in de Voorveldse Polder, Utrecht (R. Stork, K. Oostenbrink, M. Klemann); 5-6-79 ad. en juv. omg. obs.hut Knardijk, voor zonsopgang (F. Scholtens); 6-6-79 ex Plasserwaard, Wageningen (S.R. Kleinpaste); 12-6-79 ex. gehoord aldaar (idem); 15-6-79 3 ex. Blauwe Kamer, gem. Rhenen (idem); 16-6-79 ad. ex. Plasserwaard, Wageningen (idem); 2 ex. opvl. uit moerasbos Druten, 03,45 uur (L.M.J. v.d. Bergh); 17-6-79 3 ex. Blauwe Kamer, Rhenen (S.R. Klein-

paste); 20 op 21-6-79 12 x luid 'Krrrwaak' gehoord bij obs.hut Knardijk concl. Kwak (N. v. Zijderfeld, K. Oostenbrink, M. Klemann); 3-7-79 3 ex. gehoord Blauwe Kamer (S.R. Kleinpaste); 6-7-79 2 ex. opvl. uit wilgen van wiel bij Dreunen (L.M.J. v.d. Bergh); van 15-8 tot en met 5-9-79 regelmatig onv. ex. waargenomen in omgeving van de wijk De Boffer te Lelystad (G. Jansen, L. Huigen); 1-9-79 onv. ex. grindgat Neerharen (L. Verheggen); 8-9-79 ad. ex. Giethoorn-Noord. Laatste waarneming 28-9-79 (H. Zumkehr, W. Reek, D. Woets) (Zie foto); 6-10-79 juv. ex. t.N.v. Lauwersoog (K. & F.J. Vlaanderen).

Roerdomp. 27-1-79 12 ex. dijk aan het Veerse Meer, gem. Veere (J. v. Leerdam); 25-2-79 1 ex. Groede, WZVL (E. Marteiijn); ex. Oranjekom AW-duinen (afd. Haarlem NUN, med. F. Dorel); 9-7-79 ex. langs Knardijk, vloog over Veluwemeer, 2e ex. in Z. Flev. (F.J. v. Hout); 12-8-79 ex. Foppenpolder, Maasland (H. Dijkshoorn, med. W. Breedveld); 18-8-79 ex. zeer hoog vliegend uit ZW. landde in het zoddegebied omgeving Fort Maarsseveen, Maarsse (H.S. Lichtenbeld); 28-9-79 ex. Braakman WZVL (E. Marteiijn); 7-10-79 ex. Vlietlanden, Vlaardingen (H. Dijkshoorn, R. Breedveld).

Zwarte Ibis. 29-8-79 3 ex. verm. juv., vliegend over Oeverlanden van het Amsterdamse Bos, Amsterdam (E.M.E. Dirks).

Amerikaanse Smient. 25-12-78 ex. te Scharendijke op Schouwen-Duiveland (M. Lok).

Brilduiker. 19-6-79 ♂ zuidkust Gouweze (J.H. Beijer); 13-7-79 4 ex. Braassemermeer (H. Dijkshoorn, med. W. Breedveld); 23-7-79 2 ex. Tacozijl (F. Schepers); 25-7-79 1 ex. Mokkebank, Gaasterland (idem); 26-7-79 1 ex. bij Oudemirdumerklif en 8 ex. Mokkebank, gem. Gaasterland (idem); 16-8-79 23 ex. wad t.O.v. Lauwersoog (K. & F.J. Vlaanderen); 23-8-79 18 ♂ Oudemirdumerklif, Gaasterland (echtp. G. v.d. Krieken).

Eidereend. 13-10-78 1565 ex. r.W., 25 ex. r.O. in 2½ uur, pl. 17, Noordzeestrand, Terschelling (J. Knibbeler, F. Schepers, R. Schol, R. Foppen); 21-4-79 juv. ♂ De Blocq van Kuffeler, Z.Flev. (R. v. Beusekome, J. Meijerinks, H.S. Lichtenbeld); 25-7-79 ♀ Oudemirdumerklif, Gaasterland (F. Schepers).

Grauwe Gans. 3-7-79 ex. Knardijk met gele halsband met N5 (I.J. & F. Soeteman, H. v. Bergen).

Rootpootvalk. 22-5-78 ex. Quackjeswater, Rockanje (M.Lok); 28-10-78 ♂ Haeselaer, Echt (P.

Kwak, Giethoorn, 16 september 1979.
Naar dia van Dick Woets.

Verbeek, B. v. Rees); 19-5-79 ♂cirk. Echt (P. Verbeek, F. Schepers, J. Knibbeler); 17-7-79 ♂vl. over Knardijk (G. Magnum, E. Ebels); 25-8-79 ♂ Ridderoordse Bossen, Maartensdijk (R. v. Beusekom, H.J. & H.S. Lichtenbeld).

Korhoen. 14-4-79 ♂ Worth-Rhederheide, Rheden (E. de Graaf); 1-5-79 7♂♂ en 6♀♀ Rucphen (F. de Jong).

Kwartel. 29-5-79 roepend ♂ Smalle Ee, Smallingerland (L.M.J. v.d. Bergh); 1-6-79 idem Molenwaard, Wamel (idem); 8-6-79 idem Gouverneurse Polder, Ochten (idem); 9-6-79 roepend Lakemond en te Wolfswaard, Opheusden (idem); 10-6-79 roepend ♂ Marlerwaarden-IJsseldijk, Vorchten, gem. Heerde (A.M. Hottinga); 16-6-79 roepend Stijfse Waard, Ophemert (L.M.J. v.d. Bergh); 17-6-79 idem Marleren te Marle, Vorchten, gem. Heerde (A.M. Hottinga); 23-6-79 roepend ♂ langs Veerweg, Wamel (L.M.J. v.d. Bergh); 24-6-79 roepend ♂ Waarden van Gravenbol, Wijk bij Duurstede (idem); 29-6-79 2 roepend ♂ Hurwenense Waard, Hurwenen (idem); 6-7-79 roepend ♂ Dreumelse Waard, Dreumel; idem omgeving oude steenfabriek, De Blauwe Kamer, Rheden (S.R. Kleinpaste); 10-7-79 idem omgeving Reutum, gem. Tubbergen (W. ten Have); 12-7-79 4 roepende ♂♂ tussen Saaxum en Ezinge Gr.; roepend ♂ tussen Saaxum en Oldehove Gr.; roepend ♂ bij Lauwerzijk; roepend ♂ bij Niekerk Gr.; 14-7-79 roepend bij Hurwenen (L.M.J. v.d. Bergh); 5-8-79 roepend ex. Echterweerd, gem. Ohè en Laak (F. Schepers, R. Schols, R. Foppen); 11-8-79 roepend ex. polder Oost-Zomerland bij Puttershoek, daarna niet meer (L.C. Preesman); 17-10-79 6 ex. opvliegend uit weiland Bolwerksweide, Deventer (G. Groot Koerkamp).

Kleinste Waterhoen. 8-8-79 ex. in CRM-reservaat het Schuitwater tussen Horst en Broekhuizen L. (Th. Verheijen).

Kwartelkoning. 22-4-79 roepend ex. uiterwaarden tussen Amerongen en Wijk bij Duurstede (H. Mayer); 28-5-79 ex. in Wageningse uiterwaarden; 29-5-79 4 ex. aldaar; 31-5-79 nog steeds 4 ex. in zelfde territoria + 2 nieuwe ex. Op 18-6 max. van 10 ex. en 2 ex. in het Wageningse Binnenveld (S.R. Kleinpaste); 18-6-79 1 ex. Vorchterwaarden, Vorchten (A.M. Hottinga); 19-6-79 ex. Hoenwaard langs de IJssel te Hattem (idem); roepend ex. Westbroekse Zodden, Westbroek (R. v. Beusekom, H.S. Lichtenbeld); 2 ex. Wapenvelderbroek, Heerde (A.M. Hottinga); 1 ex. Oude IJssel, Vorchten gem. Heerde (idem); 1 ex. Hoenwaard langs de IJssel te Hattem (idem); 20-6-79 2 ex. Hoenwaard langs Apeldoorns Kanaal, Hattem (idem); 22-6-79 roepend ♂ bij Voorstonden, Brummen (G. Groot Koerkamp); 25-6-79 roepend ex. Bosscherwaarden, Wijk bij Duurstede (M. v.d. Tol); ex. gehoord in uiterwaarden langs de IJssel t.z.v. Zutphen (J. Burgers, med. G.J. v. Nie); 26-6-79 roepend ex. Bolwerksheide, Deventer; 27-6-79 idem aldaar; 28-6-79 t/m 3-7-79 2 roepende ♂♂ aldaar (G. Groot Koerkamp); 11-7-79 laatste waarn. roepend ex. Wageningse uiterwaarden (S.R. Kleinpaste).

Kiewit. 26-1-79 2 ex. vliegend boven Noordholl. Duinreservaat (I.J. Soeteman); 13-2-79 ca. 60 ex. Gastelsedijk bij Oud-Gastel NB. (Rijkspolitie Oud-Gastel); 15-6-79 ex. met totaal zwarte kop Bakkersmeer, Sprundel, gem. Rucphen (F. de Jong).

Bijeneter. 19/21-5-79 ex. bij Lange Paal, Vlieland (med. J.F. Dons).

Hop. 15-4-79 foer. ex. in grasland, Bakkersmeer, Sprundel (F. de Jong); 21-4-79 ex. Worth-Rhederheide, Rheden (R. Kreetz); 19-10-79 Amsterdamse Waterleiding Duinen bij ingang 'de Oase' (O. Fredrikse); 23-10-79 ex. tussen Egmond a.d. Hoef

en Bergen, laagvliegend en roepend (E. de Groot).

Boomleeuwerik. 1-1-79 6 ex. Naardermeer (P. Logtmeijer, A. Buhr, fam. Blonet);

Oeverpieper. 1-1-79 5 ex. Hondsbosse Zeewering op pier (T. & J.B.H. Stok); 8-2-79 4 ex. Zuidpier IJmuiden (W. Heermans).

Waterpieper. 7-3-79 2 ex. Kleinmeerpolder, Koedijk (N.v.d. Ham).

Noorse Gele Kwikstaart. 7-5-79 25 ex., 8-5 15 ex., 9-5 4 ex., 10-5 20 ex., 11-5 5 ex., 13-5 2 ex., 14-5 1 ex., 15-5 1 ex., 16-5 5 ex., 17-5 10 ex., 21-5-79 1 ex. Brandt, Stevensweert L (P. Verbeek); 8-5-79 1 ex. Kroonpolders, Vlieland (R. Koenekoop, H.S. Lichtenbeld); 9-5-79 6 ex. Kralose Heide, gem. Ruinen (R. Schuurkes); 10-5-79 40 ex. samen met 10 Gele Kwikstaarten op grasveld bij Geleen (R. Schols, F. & H. Foppen); 11-5-79 tm 8 ex. visvijvers Ten Eysden, Geleen (R. Schols, R. Foppen); 12-5-79 ♂ Kroonpolders, Vlieland (H. S. Lichtenbeld);

Nachtgaal. 20-4-79 voor het eerst dit jaar weer gehoord te Olst (mevr. E. v. Bolhuis-Escher); mei '79 Limbrichterbos ca. 30 zingende ex. (R. Schols, R. Foppen); Heerstraatje, Susteren 25 zingende ex. NB. zéér veel ex. dit voorjaar (idem); 12-5-79 zeker 7 zingende ex. op Vlieland (H.S. Lichtenbeld).

Noordse Nachtgaal. 15-5-79 zingende ex. Bomenland, Vlieland. Eind mei nog steeds aanwezig (H.S. Lichtenbeld e.a.).

Spotvogel. paartje brengt 2 broedsels groot, 3-7-79 4 juv. uitgevl., 26-8-79 3 juv. uitgevl., Rustoord, Zoetermeer (P.A. van Wely).

Baardmannetje. 25-2-79 10 ex. De Haak, Oostvoorne (A. Velthuisen); 1-3-79 1 ex. Groene Strand, Oostvoorne (W. & R. Breedveld); 24-5-79 ♂ bij obs. hut Knardijk, Z. Flevo (N. Schillock).

Ortolaan. 28-2-79 zingende ♂ bij Geysters Ven, Venray (P. Wondergem); mei '79 ca. 10 zingende ♂♂ omgeving Echt L (W. Vergoossen, P. Verbeek, J. Knibbeler, R. Schols, R. Foppen, F. Schepers); 13-10-79 ♂ Bolwerksweide, Deventer (F. Ellenbroek, G. Groot Koerkamp).

IJsgors. 9-12-78 5 ex. ZW. Spuisluzen, Den Oever (N.v.d. Ham); 6-1-79 ex. Hondsbosse Zeewering (idem); 20-1-79 ♂ ex. in weiland bij Leiderdorp (J. v.d. Linden); 17-2-79 juv. ex. bij pont Beusichem samen met Veldleeuweriken en ca. 40 Sneeuwgorzen (div. waarnemers, med. M. v.d. Tol).

Bontbekplevier. 27-1-79 9 ex. Nummer één, WZVL (E. Marteinj); 4-2-79 2 ex. Zwarte Polder, WZVL (idem); 24-2-79 2 ex. uiterwaarden Lek bij Hagestein (H.J. Lichtenbeld); 10-3-79 vele tientallen Middenplaten Veerse Meer (H. Kooger, J.C. Wedts de Swart); juni 1979 broedgevallen bij Almere (R. v.d. Veen, D. Woets); zomer 1979 1 paar nabij Paulinaschor, WZVL (E. Marteinj); 26-8-79 300 ex. aldaar e.o. (idem); 16-9-79 940 ex. kust Braskens-Paulinaschor, WZVL (E. Marteinj).

Temmincks Strandloper. 16-9-78 ex. te Vreeswijk (S. Braaksma); 3 ex. Grote IJpolder, Amsterdam (M. Bakker); 1-5-79 ex. grindgat bij IJtteren (L. Stijns); 7-8-79 1 ex. Haringvlietdam (W. Breedveld, H. Dijkshoorn);

Steltkluut. 23-6-79 3 ex. Almere (R. v.d. Veen, D. Woets).

Grauwe Franjevoet. 14-6-79 ♂ bij Laaxum (echtp. L.M.J. v.d. Bergh, A. Griffioen); 3-7-79 ♀ Bantpolder bij Anjum (L.M.J. v.d. Bergh, A. Beintema); ex. t.N.v. Oostmahorn in zomerkleed (K. & F.J. Vlaanderen); 7-8-79 ex. Kroonpolders, Vlieland (S.G. Hovenkamp); 12-8-79 10 ex. bij elkaar tussen 'Achter de Zwarten' en de 'Zuidelijke Lob' in het Laauwersmeergebied (L.B. Scholtens).
Vorkstaartmeeuw. 23-10-78 3e jrs. ex. Noordpier Wijk aan Zee (J.Ch. Boshuisen, mevr. W.G.M.

Liefting e.a.); 28-10-78 2 juv. ex. Zuidpier IJmuiden (K. v.d. Eyk, F. Dorst, K. Tiemstra, T. Meijer); 15-9-79 ad. in winterkleed 200-300 m. uit de kust bij haven Lauwersoog vliegend in W.r. (W. Tamis, A.J. v. Loon).

Witvleugelstern. 18-5-79 ex. tussen Zwarte Sterns boven Wilpse Klei, Wilp (G. Groot Koerkamp); 7-7-79 ad. ex. in volledig zomerkleed, Oostvaardersdiep, nabij Houtribsluizen (M. Versluys); 25-7-79 ex. in prachtkleed r. W. bij Mokkebank, Gaasterland (F. Schepers);

Witwangstern. 19-8-79 2 juv. ex. Pampushaven, Z. Flev. (W. ten Have).

Lachstern. 5-8-79 ex. op strand bij Katwijk (T. Luyendijk); ad. + juv. ex. boven Kralose helde, Dwingelo (H. de Nie, Annelies Jansen); 11-8-79 ad. + juv. ex. aldaar (J. v.d. Zee); 23-9-79 2 ex. Westplaat, Oostvoorne (A. Velthuisen).

Opgaven bestemd voor deze rubriek dienen zo spoedig mogelijk na waarneming opgezonden te worden aan J. Taapken, Utrechtseweg 43, Hilversum. Ongewone waarnemingen zo nauwkeurig mogelijk beschrijven, **geen telefonische opgaven** en uw berichten s.v.p. voldoende frankeren.

• H.J. Lichtenbeld Valparaisodreef 47, 3563 VL Utrecht, Tel. 030-611172.

Wat is het doel van de Dutch Birding Association?

Na het lezen van de korte mededeling over de DBA (Dutch Birding Association) in Het Vogeljaar 27 (4):186 rees er bij mij toch wel een vraag:

Er wordt in dit stukje gesteld, dat men het waarnemen van zeldzame vogels wil 'promoten', zonder verstoring van de vogels. Er staat niet bij, hoe men dat wil realiseren. Als voorbeeld wil ik geven, dat toen ik op de Knardijk was, ik de plaats van de destijds daar aanwezige Grote Zilverreiger, kon vaststellen aan de hand van de enorme rijen auto's en mensen, die het beest wilden bekijken. Zal dit straks ook niet nog veel erger worden als de DBA actief draait? Zal het resultaat van de DBA-activiteiten in feite alleen maar bestemd zijn voor de soortenjagers onder de Nederlandse ornithologen? Zo komt het bij mij tenminste wel over. In het stukje wordt ook gesteld, dat men zich wil gaan bezighouden met de status en het voorkomen van de zeldzame vogels. Hoe moet dat gebeuren? Dit waren enige vragen en opmerkingen. Misschien kan het DBA aan de lezers van Het Vogeljaar wat meer over hun doel vertellen. Ik zou dat op prijs stellen.

• G. Brinkman, Berkelstraat 9b, 9725 GT Groningen.

Commentaar van de DBA

Vogels waarnemen zonder ze te verontrusten, is heel goed mogelijk: het voorbeeld van de Grote Zilverreiger geeft dat al aan! Hebben niet vele vogelliefhebbers (waaronder de heer Brinkman) van deze fraaie vogels -die hier zelfs succesvol tot broeden

kwamen- kunnen genieten? Ook de Ralreiger die het afgelopen voorjaar bij de Ankeveense Plassen verbleef, werd door vele vogelaars bekeken zonder dat het terrein betreden hoefde te worden (het contact met de boerenfamilie van wiens steiger de vogel vaak te zien was, verliep uiterst plezierig. De omwonenden raakten geïnteresseerd en waren behulpzaam). De Steenarend in de Wieringermeer kon maandenlang prachtig worden bekeken vanaf de wegen die het gebied omringen. De Geelsnavelduikers hadden het van de winter reuze naar hun zin bij de massale belangstelling. De Noordse Nachtegaal op Vlieland zong al twee voorjaren ongestoord langs een drukke weg waar iedereen op bleef. In de praktijk blijkt het in vele gevallen mogelijk dat een bepaalde vogel door ook anderen dan de 'uitverkorenen' gemakkelijk kan worden bekeken. Wij hebben soms de indruk dat waarnemers een bijzondere vogel liever voor zichzelf houden, niet om de vogel of het terrein te beschermen maar om hun waarneming meer exclusiviteit te geven.

De DBA streeft er onder andere naar dat kennis van de aanwezigheid van leuke vogels openbaar wordt gemaakt zodat iedereen daarop zijn uitstapjes beter kan afstemmen en daarmee zijn genoeg in het vogelen vergroot. Uiteraard kent de DBA haar verantwoordelijkheid ten aanzien van broedgevallen van zeldzame en kwetsbare soorten zoals Slechtvalk en Rode Wouw: zij verstrekt hierover geen nadere informatie. Onder andere door het publiceren van waarnemingen en het geven van overzichten in 'Dutch Birding' houdt de DBA zich voorts met het voorkomen en de status van zeldzame en schaarse vogels bezig.